

Előfizetési díj helyben:
 Egész évre 8 frt = 16 korona.
 Fél évre 4 frt = 8 korona.
 Negyedévre 2 frt = 4 korona.
 Vidékre 1 frttal több.

Hirdetési díj:
 Egész oldal 20 frt. Fél oldal 10 frt.
 Negyedoldal 5 frt.

Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr
 kincstári illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
 A „SZEVEDI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA“ HIVATALOS LAPJA.

EGYES SZÁM ÁRA 15 KR.

Szerkesztőség:
 VII-ik kör, Virág-utca 387. szám.
 Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.

Hirdetések felvételnek:
 Krausz és Fischer könyvnyomdájában.
 „Nyiltér“ sora 15 krajczár.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak
 el s kéziratok nem adatnak vissza

Az új magyar kormány a Wekerle után Bánffy elnöklete alatt hétfőn délután kineveztetett Ő Felsege a Király által s annak kezébe az esküt ma délelőtt le is teszik. Az új kormány névsora a következő:

Ministereelnök: Bánffy Dezső br.; —
 belügyminister: Perczel Dezső, kereskedelmi-minister: Dániel Ernő; földmívelési-minister: Festetich Andor gr.; vallás- és közoktatásügyi minister: Wlassich Gyula; igazságügyminister: Erdélyi Sándor; pénzügyminister: Lukács László; a király személye körüli ministerium vezetésével megbízott honvédelmi minister: Fejérváry Géza br.; horvát minister: Josipovich Imre.

Törvényhatósági közgyűlés.

I.

Szabadka város törvényhatósága e hó 10-én tartotta meg 1895. évi I-ső havi rendes közgyűlését.

Az év jó kezdődött, mert áldomásra lévén kilátás, bizottsági tagjaink ősi szokás szerint szép számmal berukkoltak.

A főispán elnökölt, s a tárgysorozaton levő ügyek gyors egymásutánban morzsoltattak le.

Némi élénkség és nagyobb érdeklődés csupán a várnagy s illetve piacbiztosi állás betöltésénél mutatkozott.

II.

Lesz új tanulmány út.

Csak kifundálnak valamit mindig, hogy a város pénzén külön deputatiókat utaztathassanak. A Mária-Valéria kórház fűtési és szellőztetési berendezése érdekében tartott árlejtésnél Gály György és Mácskovits Titusz indítványára a közgyűlés az árlejtéstől jóváhagyást meglagadta és kimondotta, hogy a vízvezetés és csatornázási munkálatot egyszerre és együtt fogja elkészíttetni.

De hát Szabadkán nincs elég okos ember, aki egy vízvezetés és csatornázási munkálatot berendezni tudna.

Csodálatos.

Mint hogy pedig a dolog így áll, határozatba ment, hogy egy külön bizottságot alakítsanak azt lássák el városi pénzzel és azután ereszszék útnak, hogy tanuljanak. Az új városi tanuló a polgármester vezetése alatt dr. Wilhelm Adolf h. kórházi főorvos, Váli Gyula városi mérnök, Mácskovits Titusz és Jeszenovits János bizottsági tagok lesznek.

Hogy e szélrózsa melyek irányában bontják ki vitorláikat, s hazajövet mennyivel leszünk okosabbak, az a jövő titka.

Választások.

A várnagy s illetve piacbiztosi állásra kandidálva lettek hárman, de ezek közül csupán ketten versenyeztek komolyan. Az egyik Mánits Lukács a másik Szudárovits

Félix. Erős pártja volt mind a kettőnek. Befolyt összesen 132 szavazat, melyből Mánits Lukács kapott 75, Szudárovits 51 és a harmadik jelölt 6-ot.

E szerint a megválasztott Mánits Lukács lett.

A második állás betöltése comicusabb alakban folyt le. A városi műkertési állásra már két ízben ki volt írva a pályázat, de mind ezideig kellő képesítéssel bíró műkertész nem folyamodott. Most aztán egyet fordult a világ. Egy kiskorú fiatal ember Kovács Sztrikó István benyújtotta kérvényét, és daczára annak, hogy ezen a téren semmi néven nevezendő sem elméleti, sem gyakorlati képzettsége nincs, a közgyűlés megválasztotta. A fiatal embert személyesen ismerjük, csendes jó fiú, de végzettsége csupán odáig terjed, hogy vinczelér képezdét végzett pár évvel ezelőtt Budán a hol megtanulhatott szőlőt munkálni és bort fejteni, de nem a virágok kezelését és egy díszkert berendezését vagy annak csak fenntartását is.

Apróságok.

A közgyűlés többi tárgya még akkora fontossággal sem bírt mint a felsorolt kettő

1. Felemlíthetjük, hogy a tanítónő képezde ügye egy lépéssel tovább ment a mennyiben a kisajátításra vonatkozó ministeri leirat tudomásul vétetett, a mi azt jelenti, hogy irattárba ment.

2. Báró Fejérvári Géza honvédelmi minister megköszönte a városnak jubileuma alkalmával hozzá intézett idéző feliratát.

3. Igazoló választmányi tagokká megválasztottak dr. Mamuzsits Félix, Rieger Mihály

TÁRCZA.

A mi ujévi ajándékunk.

A feleségem, született Szatymagi Arabella, igen kiterjedt familiából való, van a rokonságában fűszeres, hentes, cukrász, mészáros, pék és még sok más ilyen derék iparos, úgy hogy én magam képviselem a hivatalnoki kart. Ebből az állapotból azután ilyenkor karácsony és ujév táján reám nem megvetendő haszon háramlik.

Karácsony előtt egy héttel össze ülünk az aszszonnyal és megfogalmazzuk a rokonoknak szóló leveleket, mely fogalmazás abból áll, hogy előveszek vagy 30 darab névjegyet és ékes betűkkel ráírjuk hogy boldog karácsonyi ünnepeket, vagy boldog ujévet kívánunk; ezt azután feladom a postára és készen van; karácsonyra meg ujévre aztán viszonzásul érkezik a fűszerestől egy süveg cukor, thea, rum; a cukrász küld finom süteményeket, a hentes kolbászt, virslit, hurkát, a mészáros vesepecsenyét és füstölt húst, a pék egy óriási nagy kalácsot, — szóval nagyon kedves rokonok ezek.

Mikor készen voltam a levelekkel, elmegyek

a postára, hol az üvegablak mögött egy kis pisze orrú szőke kisasszony álmos szemekkel olvassa a „Magyar Figarót“. A postai tárfakkal nem lévén egészen tisztában, kérdem a kisasszonyt: Ugyan kérem, miő bélyeget tegyek ezekre a levelekre? Nyitva maradnak: ujévi gratulációk.

Ő Nagysága feltekintett az ujságból, egyet ásitott (szép fehér fogai voltak) és közömbösen válaszolta: egy krajczár, Ráragasztottam a bélyeget és mint a ki jól végezte do'gát nyugodtan mentem haza.

Otthon azután este össze ülünk és tervezgettünk az ünnepekről, a gyerekek már előre fenték a fogukat a sok cukorra és dióra; a feleségem azt indítványozta hogy adjunk egy soirét thea és cukor süteménnyel. Én határozati javaslatot adtam be, hogy kivételesen egy preferanse is legyen a programban; mindkettő egybehangulag el fogadtatott. A feleségem másnap mig én a hivatalba jártam, meghívta az ismerősöket a lelkükre kötvén, hogy okvetlen eljőjenek, mert nagyon megharagudna ha elmaradnának. A cselédről sem feledkeztünk meg, az is kap mindenkiből, tudtuk hogy ez által hazafiságunkat is kimutatjuk, mert közvetve a hadsereget támogatjuk, sőt megengedtük hogy a véderő

támogatása mellett az éjféli misére is elmehet.

Szóval örömteljes napok voltak ezek és mi boldogan vártuk az ünnepeket jobban mondva a postai küldeményeket, de mintha csoda történt volna csak nem jöttek, itt volt már a karácsony előtti nap, de egyetlen egy csomag nem jött. Azzal vigasztaltuk magunkat, hát ha a nagy forgalomban eltévedtek és másfelé küldték, majd megkapjuk ujévre. A feleségem kénytelen volt elmenni az ismerősökhöz és tudtukra adni, hogy közbejött akadályok folytán az estélyt Szilveszterkor tartjuk meg. Talán jobb is lesz akkor, ujév estéjén mindig kedélyesebbek az emberek mint karácsonykor. De biz már ujév is veszedelmesen közelgett és még nem jött semmi, a gyerekek már az utca sarkon vártak mikor haza mentem a hivatalból és 50 lépésről kiabáltak rám, tata jött valami, de az én szomorú ábrázatomról és lassú járásomról megéreztek, hogy még mindig semmi; ekkor azután kitört a sirás és visitás úgy hogy a házi úr már olyan féle czélzásokat tett előttem, hogy ha a gyerekeket nem tanítom rendre, hát felmondja a lakást. A feleségem mindennap elsózta a levelet, a

dr. Kráhl Lipót, Sztantits János, és Malagurszki János; a főispán részéről kinevezetett elnöknek Zomborcsevits Ferencz, Regényi Lajos, Farkas Zsigmond és ifj. Vojnits Sándor.

4. A számonkérő székhez Kovacsits Ágoston és Dr. Milkó Izidor választottak meg.

5. A közigazgatási bizottsági tagságról Antunovits Mátyás és Hoffmann Antal leköszöntek, Manojlovits György pedig legutóbb meghalt. E szerint három bizottsági tagság üresedvén meg a közgyűlés ezeknek betöltését a legközelebbi ülés napirendjére határozta kitűzteni.

6. A lóvató bizottság a következőleg alakított meg; elnök Varga Ágoston, tagok Vermes Béla, ifj. Vojnits Sándor, dr. Györgyevits Szedeje katonai tanácsnok, Szalaz Mátyás rendőrkapitány és Láng József állatorvos.

7) A harmadik körben a jövő iskolai év elejére az ottani népesleányiskola kétfelé osztani határozatot, és határozatba ment az is hogy egy új tanítónő fog választani 500 frt évi fizetés, 120 frt lakbér és 50 frt korpotték mellett.

8. Segélyezésben részesültek Meződobkőzség templom építéshez 30 korona Semsey Tamás 1848-48 honvéd tüzér százados 20 korona és ifj. Bencze Ferencz festőnévendék 100 korona erejéig.

9. A ludasi templom gondnok tiszteletdíj iránti kérelmével elutasított. Szinger Adolf a fűszerárak szállítása Weitzenfeld Adolfruházattal, Kuluncsits Lázár nagy öremére ismét bekerült az optinébe mert Halbrohr Adolf leköszönvén helyette az eddigi póttag hivatott meg, — dr. Toth Béla helybeli orvos a nyugdíjügyi bizottságba választott meg 3-ik orvosnak, — dr. Mezei Izsó orvosi oklevele meghirdetve tudomásul vétetett, Flaschl és Bezzegh cég tűzijáték gyártelep iránti kérelme javaslat végett kiadott.

Két jeles ember hunyta le szemét Január 11-én. Az egyik Gróf Kun-Kocsárd, aki félmillió vagyonát az erdélyi magyar közmevelődési egyesületnek hagyta. Élt 92 évet. A másik Földváry Mihály Pestmegye alispánja, az ország közigazgatási tisztviselőinek egyik elsőbbsége. Mindkét nagynevű embert Január 14-én tették öreg nyugalomra.

Áldás emlékükre!

Panna cseléd mosogatásának minden alkalommal egy pár tányér lett az áldozata.

Mit szaporítom a szót, ujév is lett és mi nem kaptunk semmit. A thea estélyről lemondunk, azon czim alatt hogy a gyerekek betegek, ezért aztán haragudtak a lakók és az ismerősök kiket meghívtunk, a köszöntésemet el sem fogadták, szóval le és kinéztek benünket; én lesoványodtam mint egy diurnista, dühös ettem mint egy anarchista, és kétségbe voltam esve, akár egy sikkasztó bankár. Otthol nem volt maradásom, és így kezdtem beszokni a kávéházba, míg végre meguntam a helyzetet és felmondtam a lakást azon eltökéléssel, hogy a város egész másrésztébe fogunk lakást venni.

Már már azon a ponton voltam, hogy irok a kedves rokonaimnak egy-egy goromba levelet, melynek körülbelül az lett volna a tartalma, hogy jó nevelésű emberek ha valakitől egy üdvözlöt kapnak, azt meg is szokták köszönni; midőn a hivatalban egy egyenruhás forma ember keres és átad egy iratot mely német és bélyeg csonkítás czimén fizessen harminczszor 26 vagyis 7 frt 80 krajczárokat. Erre már feltámadt bennem az orozslán, és dühösen nyitottam a posta hivatalba hol egy szökés bajuszu úr felvilá-

Kiállítási ügyek.

Tudvalevő dolog az ezredéves országos kiállításra szánt tárgyak bejelentési határideje elmúlt, múlt év decembar hó 31-én lejárt.

A bejelentésekről tehát beszámolhatunk és sajnálattal constatáljuk, hogy Szabadka város iparosai nem vesznek oly részt a kiállításon, mint a milyent számuk és képesítetttségük tekintetében tőlük méltán elvárhattunk volna.

— Iparosaink buzgalom hiánya annál inkább elítélendő, mert tudomásunk szerint a városi törvényhatóság és a helybeli pénzügyesek és társulatok áldozatkészsége folytán a szabadkai kiállítási helyi bizottság kiállítási alapja bő dotatiókban részesített, hogy alapos kilátás van arra, hogy abból a kiállítandó ipartermékek szállítási- és térdija fedezhető leend és így iparosainknak a kiállítás nagyobb anyagi áldozatába nem is kerülend. — Ezzel szemben örömmel és vigasztalódva constatáljuk, hogy a bejelentők iparosaink legkiválóbbjai és az eddig bejelentett kiállítandó darabok úgy azoknak változatossága az iparosaink képzettségéhez mért igényeket teljesen kielégíti és ha mennyiségben iparosainktól többet is várhattunk volna, minőségben ki sem fog szemrehányást tehetni. — Annak illusztrálására, hogy e részben teljes igazunk van szolgáljanak az eddigi beérkezett bejelentések:

1.) Szabó József kötszővő kiállit különféle gyapot és pamut készítményeket u. m. harisnyákat, trics derekakat, szövött ing és nadrágokat, keztyűket, gamasche-okat stb. összesen 76 drbot.

2.) Rothman Imre bejelentet különféle diszesebb és közhasználatra szolgáló ruganyos sodrony készítményeket úgy mint: ágyceteket, kerti padokat, kerti nyugágyakat, kocsikülékeket összesen 16 drbot.

3.) Vida István kaptakakészítő sámfákat és kaptak fákat összesen 6 drbot.

4.) Kudlik Ádám egy diszes cimbalmot.

5.) Bartek Károly rézműves szeszfőző készítményeket és rézedényekből egy teljes konyha felszerelést.

6.) Kovács Lőrincz kő- és képfaragó egy kőszobrot talapzattal.

7.) Sebesits Lajos asztalos egy könyvszekrényt és egy író asztalt.

gositott hogy az az irat valóság mert én az elküldött levelekre 2 kr. helyett csak 1 kros bélyegyet tettem miért is a postai szabályok IV. rész 85. §. 4 pont c) bekezdés értelmében bélyeg csonkítást követtem el, minek következménye, hogy a hiányzó 1 krt. és 25-szörös birságát tartom fizetni, melynek megtörténte után a corpus deliktit képező levelek ki fognak adadni, a pénzügyes pedig ha 8 nap alatt le nem fizetem, végrehajtás útján fogják behajtani tőlem. De uram hisz itt a postán mondta nekem egy kisasszony, hogy csak egy krajczár kell rá!

Hja uram ez nem mentség, a posta is tévedhet, különben és az nem mentség mert azért vannak a tarifák hogy mindenki tudja.

Szerettem volna az egész posta hivatal megfolytatni jogos ölkeseredésben, hát ezért nem kaptam én semmit, ezért haragudtam a rokonok ezért kellett nekem az ismerőseimmel össze veszni, a régi megszokott lakást felmondani és fizetni az én keservesen veszett pénzből a telhetetlen kincstárnak 7 frt 80 krt. és mindezt azért mert a postás kisasszony álmos volt.

Ugyan kérem nem tudnának egy jó és olcsó lakást ajánlani? Zelel Viktor.

8.) Kaszap Ferencz kerékgyártó kocsit, szekeret, jármot, szánkókat, köszörülő készületeket összesen 5 drbot.

9.) Reiff Antal asztalos egy nagy diszes íróasztalt.

10.) Flaschl és Bezzeg pyrotechnikus cég utódai, tűzijáték szerek (utánzatban) azok hatását feltüntető rajzokat, fényképeket a tűzijáték szerek előállításáról.

11.) Eberhardt Mihály egy csoport gipszöntvény alakot, házak homlokzatához szükséges gipsz díszítményeket és az általa készített gipszöntvényekkel díszített épületek fényképét.

12.) Horváth Sándor kosárfonó; gyermek-kocsit, utazó kosarat, virágasztalt, munka- és papirkosarat, kocsit kast és egyéb szakmabeli tárgyakat összesen 18. drbot.

13.) Richter Ferencz kötszővő 12 pár harisnyát.

14.) Vagrincits Ferencz zongorakészítő egy amerikai szerkezetű keresztthurozott zongorát.

15.) (Andrássy Kálmán és György szijgyártók, kettős és négyes fogatú jucker és magyar szerszámokat, lovagló kantárokat, kötőfékeket, agarászó és csikós ostorokat, hevedereket, kulacsokat összesen 27 drbot.

16.) Winkler Simon fodrász illatszerezés különféle illatszerek és fodrász készítményeket 1000 frt. értékben.

17.) Listyevity Ferencz cipész magyar diszeszimat 400—500 frt értékű, csizmakat, cipőket.

18.) Moldoványi József asztalos egy nő íróasztalt.

19.) Jeszenovics Miklós gépépítő több rendbeli kútszivattyút, tűzifecskendőket és tűzoltó felszereléseket.

20.) Milkó Salamon és fiai: gyapjú-pamut és selyemből készült ablak függönyöket, törülközőket, szőnyeget, párnákat, papucsokat és taplókból készült tárgyakat.

21.) Mayland György kálár kisebb nagyobb bor satukat.

22.) Fiedor József kocsigyártó egy nyitott és félfedelű hintót.

23.) Kosa István építészeti rajzoló, építészeti és mérnöki rajzokat és építészeti terveket.

24.) Agnelli Lajos festő s mázólo egy minta keretet festő és mázólo mintákkal.

25.) Tikviczki János késes, kés árukat és kertészeti eszközöket.

Végig tekintve e névsoron csakugyan elmondhatjuk, hogy ámbár örülünk azoknak a kiknek nevét a névsorban látjuk, de másrészt sajnáljuk hogy „sokat látunk a kiket nem látunk.”

Ámbár mint fennebb említettük a bejelentett határidő múlt évi december hó 31-ikén már lejárt, mégis tudhatjuk iparosainkkal, hogy még mindig nem késtek el s az eddigi mulasztás helyrehozható.

Tudomásunkra jutott ugyanis, hogy a szabadkai kiállítási helyi bizottság titkára ki- eszközölte a kerületi és központi igazgatóság- nál, hogy Szabadkáról beérkezendő további bejelentések még e hó folyamán kivételesen elfogadtnak.

Felhívjuk tehát városunk iparosait, használnálják fel a kedvező alkalmat! Jelen értesítésünk teljes tájékozást nyújt e tekintetben, hogy mely szakmában és mely tárgyak tekintetében mutatkozik pótlási igénylő hiány. — Tömrőljenek és hassanak erélyesen közre, hogy városunk ipara az orsz. nemzeti ünnepen teljes legyen.

Megemlítendőnek tartjuk, hogy az országos kiállításra felküldendő tárgyak egy

elyi kiállítás keretében előbb itthon kiállítva lesznek, a mi kedvező alkalom leendő arra, hogy városunk fogyasztó közönsége iparosainkkal megismerkedhessék, munkájukat kellőleg méltányolni tanulja.

A bejelentési ívek dr. Reisner Lajos ügyvéd a helyi bizotts. titkárnál vannak és irodájában díjtalanul kiadatnak, ugyanő szívesen szolgál felvilágosításokkal és segédkezést nyújt a bejelentési ívek kitöltésénél.

Szombaton este telefon hangverseny volt Temesvárt, az ottani vígadó teremben. Ének, katonai és cigány zene mulattatá a villanyos dróton keresztül a temesváriakat. Szabadkáról a dalárdát és a cigány zenét hallgatták meg. A hangverseny páratlan sikert aratott, a darabok előadását a terem minden szegletében kitűnően lehetett hallani. Így halad a világ! Villamos dróton énekelünk, hegedülünk, talán ma-holnap eszünk is.

Irodalom, művészet.

Színház. Az elmúlt színházi hét bizony szegény, roppant szegény volt eseményekben. Avagy talán Szilágyi Dezső jutalomjátékát tekintsük annak? Nos jól van, legyünk optimisták, s képzeljük a „Színházi képtelenségek” előadását eseménynek, mert hát az Szilágyi Dezső jutalomjátéka vala. Ki is az a Szilágyi Dezső? Hát elsősorban a „Negyedmillió kasszarablás” halhatatlan szerzője, másodsorban a társulat derék komikusa, a kiről a rossz nyelvek azt állítják, hogy sohasem aluszik, csak a mikor játszik. Igazán borzasztók is azok a rossz nyelvek. Mert — képzeljék kérem! — még azt is állítják, hogy Szilágyi a helyett a pár ötvenes helyett, a mit ma kapott, inkább ötvenet érdemelt volna, a miért nem a saját halhatatlan darabját hozta színre. Szabadka közönsége ugyanis hejh, csak nem tudja azt a pompás darabot feledni! Egyébként az ugynevezett erkölcsi sikerből a többiek: nevezetesen Boross E., Palotay és Nikó Lina annyira kikapkodták a maguk részét, hogy a jutalmazandónak nem maradt semmi. No de vigasztalhatta őt egy darab sonka. — Ez a nevezetes színházi esemény történt vala pedig 1895. évi január 8-án kedden.

Szerdán hamarosan megismételték a „Három testőrt.”

Csütörtökön bemutató előadás volt: Pepita, operette, a czimszerepben Halmaynéval. Nem akarunk unalmas ismétlésekbe bocsátkozni, tehát nem mondjuk el, hogy Halmayné ma is oly kedves volt mint máskor, s hogy Szilágyinak volt egy pompásan sikerült jelenete: a közönség szeme láttára, szó nélkül, egy szuszra bekebelezett egy fél sonkát — Az operette zenéje egyébként annyira fülbemászó, hogy alig mászik be az egyik fülön, a másikon ki is mászik, s végighallgatván a darabot, az ember nincs tisztában vele, hogy voltaképp új zenét hallott-e, vagy csak ismert operettek kotyvalékát? A mi pedig a szöveget illeti, hát elég felemlitenünk, hogy azt „egy idevaló, nagyreményű zsenialis fiatalember” írta, neve: „N. N.”

Pénteken a „Tyukodi Lőrincz familiája” félárak mellett zonázott hozzánk, hogy némi apró trágárságokkal csiklandozza meg idegeinket. S a nemes familiának ez fényesen sikerült.

Szombaton „Ármány és szerelem” jutott sorra, melynek legnagyobb érdeme az, hogy Schiller, a „Haramiák” szerzője írta. Ebből

a tragédiában csak a valódi tragikum hiányzik, no de annál több van benne igazság, és — limonádé. Biz úgy, csak ilyenkor jut eszünkbe, hogy mi nekünk a mi jó Vörösmartynk. — Az előadók természetesen Molnár László Ferdinandja mellett csaknem az észrevéltenségig a homályba szorultak, talán az egy Boross Ferikét kivéve. Nagy Gyula és Halmay nem voltak rosszak.

Vasárnap borzasztó istentelenség történt. Ezen a szent napon ez az atheista direktió színre merészelte hozni a „Déliabok”-at, igen a „Déliabok”-at, a melyben egy gömbölyű plébános kiugrik egy kaczkias menyecske ablakán. Egy plébános, a ki az ablakon kiugrik! Hát nem hajmeresztő dolog ez! Egy plébános, a ki menyecskével tánczol! Tehát alszik a mi aluszékony rendőrségünk, hogy ilyet is tűr? Biz isten, jól tette az a lap-társunk, mely magbotránkozását fejezte ki e fölött a hanyagság fölött. No de már ilyet: egy plébános, a ki a menyecske ablakán kiugrik! Hiszen ha legalább prépost volna! . . .

Közp. ipar, kereskedelem.

Gábrly László közgazdasági előadó szíveségéből a földművelésügyi miniszteriumhoz felterjesztett, a mult 1894. évről szóló hivatalos jelentéséből a következőket ismer-tjük.

Az aratás korán kezdődött, s végeredményében nagyon közepes termést adott. A hozam átlagosan a buzánál 5 — Rozs és Árpánál 6 Zabnál 5 méter mázsára tehető — Tengeri gyenge, — $\frac{1}{5}$ részben éretlen termést szolgáltatott be.

A gyenge terméshez hozzájárult a huza ájának rohamos esése, mely nem csak közvetlen a gazdák érdekeire de közvetve átaljában minden ipar és üzleti ágakra nyomasztólag hatott.

Anyá széna nagyon kevés, sarjú és egyéb mesterseges takarmány félék elég jól fizettek. Takarmány hiány nem mutatkozik — Gyümölcs bőven — szőlő a tavalinál minőségileg is jobb termést adott ugyan, de az árak itt is jelentékenyen csökkentek.

Vihar jégeső kevés kárt okozott, ellenben a gabonákban a hesseni légy szőlőkben a szőlő penész (Peronoszpora) és kender bogár szórványosan felléptek és pusztítottak.

A földek művelési ágak szerint következőleg csoportosultak:

Szántóföld	110039 h.	805/1600.
Rét	3748 h.	1471.
Legelő	30762 h.	1338.
Nádas	1760 h.	67.
Erdő	9603 h.	1025.
Szőlő	4014 h.	1080.

A földeknél a váltó rendszer uralkodik.

E tételeknél a közgazdasági előadó dicsé-
rőleg igen helyesen és alaposan kifejtette egy földműves iskolának szükségességét és annak városunkban felállítását — vajha szava, nem volna pusztában elhangzó szó. — A munkás viszonyok a munkás népre nem voltak kedvezők. Napszám volt elég, de olcsón fizették.

Az állategészségügy teljesen kielégítő volt — néhány eltitkolt takonykört kivéve — járvány nem mutatkozott, határunk viszmentes maradt.

A közlegelőkre összesen 33187 drb jószág lett kihajtvva.

Osztályoztatott összesen 9102 drb ló. Nem szerint: Mén 1332 drb — kezelt: 2704 drb — kanca: 5066 drb — kor szerint: 1 éves

993 drb 2 éves 875 drb — 3 éves 946 drb 4 éves 1017 drb.

A lótenyésztés fokozatosan örvendetes lendületet nyert. Buzdítólag hat a tenyésztésre a lovas egyesületnek lódíjazással egybekötött évi versenyei, főleg azon körülmény, hogy városunk a ló sorozó bizottságok központja lett, kik bel s külföldre egyiránt nagyszámban vásárolnak.

Az őszi vetések kitűnően állanak.

H I R E K.

— **Miután a lapot kihordozó fiú még kellő gyakorlattal nem bír, kérjük előfizetőinket, hogy netáni mulasztás esetén erről a kiadó-hivatalt értesíteni sziveskedjék.**

— **Hymen.** Dr. Vécsei Samu helybeli ügyvéd tegnap, január 15-én délelőtt esküdött a helybeli izraelita imaházban örök hűséget Freudenberg Flóra kisasszonynak, Freudenberg Márk helybeli tekintélyes kereskedő leányának.

— **Körözések.** A szabadkai kir. törvényszék Odor Márton és Athanackovits Tivadar köröz-tetését rendelte el. Odor Márton személyleírása a következő: bikityi születésű (Bácsmegeye bajai járás), volt bajai lakos, szolga, nős, 31 éves, róm. kath. közép termetű, kerek arcu, szemei szürkék, szemöldöke, haja gesztenye-szin, arca borotvált, különös ismertető jele: hogy jobb karján a neve ki van tetovirozva. — Athanackovits személyleírása a következő: bajai születésű, kereskedő, szabadkai illetőségű, gör. kel. 35 éves, magas termetű, erős test-alakatu, barna arcszínű, haja és bajusza fekete, álla borotvált, nyomozni és kézre kerülte esetén ezen kir. törvényszékhez leendő átkisérte-tés végett a legközelebbi kir. ügyészségnek átadni sziveskedjenek.

— **Manojlovits György ügyvéd és tekinté-lyes földbirtokos** öngyilkossága mély fájdalomt okozott a Közgazdasági bank igazgató-sága és részvényesei körében is, a kik mindenkor nagy elismeréssel adóztak a bank jeles ügyvezető igazgatójának. Manojlovits György a bank ügyeit nagy buzgalommal s lelkiismeretességgel vezette s mint azt a felügyelő bi-zottság is konstataulta, mindent a legnagyobb rendben hagyott. Az igazgatóság s felügyelő bizottság az év végén egyébként is szokásos leltározást a legtüzetesebben megejtette s megőződést szerzett a bank ügyeinek kifogástalan állapotáról. Az intézet vezetését ideig-lenesen míg az évi rendes közgyűlés nem in-tézkedhetik — az igazgatóság megbízásából Pertich Mihály a részvénytársaság elnöke vette át.

— **Molnár László**, szintársulatunk jeles mű-vésze, miután a budapesti nemzeti színházhoz valószerződése elhalasztott, a jövő szini évadra ismét Szabadkára jön Halmayval, kinek buzgó áldozatkészsége, melylyel Makó Lajost a sze-gedi színház igazgatóját megelőzte, elismerést érdemel.

— **Rejtélyes öngyilkosság** tartja izgatott-ságban városunk lakosságát. Tegnapelőtt, f. hó 13 án, reggel 6 $\frac{1}{4}$ órakor az itteni indó-háznál egy urias kinézésű 24—26 éves fiatal ember a vonat kerekéi elé vetette magát, és szörnyet halt. Minthogy sem pénzt, sem iro-mányt nem találtak nála, mely kitérére felvilá-gosítást nyújthatott volna, a városi kórházban köz-szemlére állították ki holttestét, sőt le is fotografálták, azonban mindennek daczára senki sem sejtí kitért.

— **Paraszt logika.** Két péteri ember össze-kerül és az időjárásról kezdenek beszélgetni. — Kérdi Gerő: télnék télibb-e a hideg, vagy

nyárnak nyáribb a meleg? Mihály bá' elgondolkodik, nagy fejtörésében felrug egy földkupacot s mély meggyőződés hangján a következő véleményt kockáztatja meg: — Mán a mondó vagyok Gergő, hogy télen csak télibb a hideg, mint a milyen nyárnak a meleg, mert télen befagy a víz, de nyáron nem forr föl.

— **A szegedi ítélőtábla új elnöke.** Dr. Bernáth István, a szegedi ítélőtábla új elnöke e hó nap 9-én foglalta el az elnöki széket. A jelen voltak zajos éljenzéssel fogadták. Elnöki beszédében megemlékezett elődénél, a kuriai tanácselnöknek kinevezett Sélley Sándornak, a királyi ítélőtábla körül szerzett érdemeiről és hangsúlyozta, hogy hivatásának teljesítése körében arra fog törekedni, hogy a táblának kiadványai nemcsak meggyőző, hanem megnyugtató erővel is bírjanak. A királyi tábla tagjait arra kérte, hogy őrizzék meg továbbra is a testületi szellemet.

— **Jó tanács.** Egy községben a rengeteg hó nagy gondot okozott a kupaktanácsnak. Végre a bíró ezt indítványozta a tanácsban. — Assunk egy jókora gödröt, aztán oda hordassuk a havat. Kérde az egyik kékbeli: — És hová tegyük a kiásott földet? A bíró felel: — Hát másik gödröt ásatunk neki.

— **Gyermekszáj.** — Csakugyan már iskolába jársz. Palkó? — Bizony. — Örülsz neki? — Örülök. — Hát minek örülsz az iskolában legjobban? — Ha csengetnek és hazamehetünk.

— **A papir egyforintosok** rohamosan fogytak. November végén még vagy huszmillió volt a közönség kezén; most pedig már csak tizenöt millió van forgalomban. Ha így folytatják az egyesek beváltását, körülbelül április végén csak ezüst forint és korona lesz a papirforint helyén. Az ötösöket és ötveneseket

szintén szorgalmasan cserélik be bankjegyekkel és eddig mindössze majdnem 17 millió forint értékűt vontak ki a forgalomból. Az államjegyek beváltása tehát tervszerűen megy, és valószínű, hogy még az 1897. év végére előirányzott határidő előtt jóval előbb be lesz váltva a függő adósságnak kicserélendő része.

— **A sikkasztó halála.** Az ó-becsei takarékpénztár pénztárosa, Popovics Milán, a ki roppant összeg elsikkasztása után megszökött, Jagodinában a temetőben föbelötte magát és szörnyet halt. Azt hiszik, hogy az utolsó napok rémes izgalmai és az elfogatástól való rettegés annyira megzavarta idegeit, hogy föltűnő viselkedése dacára a jagodinaiak inkább tébolyultnak, mint sikkasztónak hitték.

— **Farkas Menyhért a híres lottó király,** ki öt és fél évet ült a szegedi Csillag börtönben e hó 23-án befejezi raboskodását. Megtanulta a butorasztalos mesterséget, és kiszabadulása után Aradra megy, a hol iparos műhelyt, és ha teheti butorkereskedést akar berendezni.

— **Magyarfajú ökörszarv.** Herman Ottó, ki a magyar pásztorélet tanulmányozásával van megbízva, egyik fővárosi újságban arról panaszkodik, hogy egy pár hatalmas, magyarán mérve öles, tiszta magyarfajú ökörszarvat, mely a homlokcsonton ülve, arra volna rendelve, hogy a milleniumi kiállításon a szilaj-gulyás pásztorság szerszámát mutató táblát ékesítse, sehogy sem bír szerezni. Fölhívja tehát az újságban a magyar gazdákat, hogy szerezzek neki ilyen és küldjék fel Budapestre az ő költségére.

— **A cs. és kir. közös hadsereg** úgy a m. kir. honvédség legénységének örmestertől és hasonló rendfokozatu altisztától lefelé átvonulás

alkalmával a szállásadók által kiszogáltatandó étkezést a katonai javadalmazásból fizetendő térítési összeg 1895-ik évre Szabadkával szemben napi 20 krban állapított meg.

— **A „Zombor és Vidéke“** című napilap visszafeljődött, és hetilappá alakult át. Nem is lehet azt Bácskában keresztül vinni, hiszen mi is megkíséreltük hetenként háromszor adni ki a »Szabadságot« és majdnem pár ezer forint ráfizetés mellett kénytelen voltunk hetilappá alakulni át, pedig Szabadka 75000 lakosa napi lapot is eltarthatna.

Nyilttér.)* Értesítés.

Alulirott alázattal van szerencsém a m. liszt. gázfogyasztó közönségnek becses tudomására hozni, hogy alulirott az elhunyt légszeszgyár igazgató Fromme helyébe hivatattam meg a légszeszgyár vezetésére és 1895 január 1 óta át is vettem.

Egyúttal teljes tisztelettel felkérem a m. liszt. gázfogyasztó közönséget, hogy a gyár-személyzet részéről elkövetett szabálytalanságot, továbbá a világításnál előforduló hiányt a vagy rendetlenséget alulirott gázgyár igazgatójánál bejelenteni és én kötelezem magam azokat elhárítani.

Szabadkán, 1895. január 10-én.

Teljes tisztelettel:

Kulhanek Ernő,
igazgató.

*) E rovat alattiakért nem felelős a Szerk.

Felelős szerkesztő:

SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

Főmunkatárs:

MAMUZZICH BÉLA.

Értesítés.

Alulirott igazgatóság teljes tisztelettel értesíti a m. liszt. Coaks fogyasztó közönséget, hogy a koaksz ára 1895. január hó 15-étől fogva 170 krról 2 frtra pr. 100 kgként emelkedett.

Szabadkán, 1895. jan. 10-én.

Teljes tisztelettel:
igazgatóság a szabadkai
légszeszgyár:
Kulhanek Ernő.

17273 szám. 1894.

Hirdetmény.

A városi tanács részéről közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonához tartozó s a gymnasiumi épületben lévő 4., 6. és 7 ik számú, úgy az 5-ik számú, valamint a 8-ik számú bolt és végre a volt főorvosi helyiségek 1895. évi ápril hó 24-től 1901. évi ápril hó 24-ig terjedő 6 évre nyilvános árverés útján 1895. évi január hó 24-ik napján délelőtt 10 órakor a gazdasági ügyosztály hivatalos helyiségében bérbe adatnak.

Kikiállási ár:

1) a 4., 6. és 7-ik számú bolthelyiségekre évi 1456 frt.

2) az 5-ik számú bolthelyiségekre évi 230 frt.

3) a 8-ik számú bolthelyiségre évi 1000 frt.

4) a volt főorvosi helyiségre évi 250 frt

Árverezők tartoznak a kikiállási ár 50%-át készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírokban az árverés megkezdése előtt az árverező bizottság kezeihez biztosítékul letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a gazdasági ügyosztályban megtekinthetők.

Szabadkán, 1895. évi január hó 11-én.

A városi tanács.

! Négy regény ingyen !

Felhívás

a művelt magyar olvasó közönséghez!

A »Képes Családi Lapok« jelenleg már az ország minden vidékén a legtöbb művelt magyar család rendes házi barátja.

Köszönetet és elterjedést az által ért el, hogy mindig hazafias irányban s úgy van szerkesztve, hogy a serdülő leánykának is bátran a kezébe lehet adni, s e mellett az atyák, anyák és nagyanyák is mindig megfelelő szórakozást és hasznos olvasmányokat találnak benne.

A »Hölgyek Lapja« című melléklet, a női tanácsadója és szellemi titkára.

A »Regény melléklet« évente négy díszes regénnyel a jándékozva meg előfizetőit, szép színes borítékkal melyeknek egyenkénti bolti ára 1 frt, tehát összesen négy forint.

A »Boríték« tele van szórakoztató talányokkal s mulattató apróságokkal, kérdésekkel, feleletekkel, egy szóval a »Képes Családi Lapok« a legértelmesebb, a legérdekesebb s mégis a legolcsóbb szírirodalmi képes hetilap.

A képek a legelső művészek ecsetének köszönih letűket. A »Hölgyek Lapja« mellekletinek dívatkepei mindig a legjobb dívatnak mintái; így az 1895-ik évi első szám a következő tartalommal jelent meg:

»Házsmár és társa« regény Beniczkyne Bajza Lenkétől; »Ujév« költemény Ábrányi Emiltől; »A befelé fordított kép« novella Muray Károlytól; »A nő feladata« dr. Turnowszky Mórtól; »A sötét világ« Tolnay Lajostól; »Az ifjú anya« költemény dr. Feleki Sándortól; »Az álom« G. Diószeghy Mórtól; »Bál után« Mészáros Sándortól; »Az időről« szatira Jambor Lajostól; »A szép színész« regény Rudnyánszky Gyulától.

Előfizetési árak:

a »Hölgyek Lapja« című dívat- s »Regény«-melleklettel együtt	
Egész évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt — kr.

A »Képes Családi Lapok« hetilapból mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt — tegyzélszűben levelezőlapon — hozzá fordulnak.

A ki három új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget utalványon egyszerre beküldi, annak elismerésül »egy díszes emlékkönyvet« küldünk.

A ki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget 80 kr osomagozási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak elismerésül 4 regényt küldünk; a ki 3 frt előfizetési összeget 40 kr osomagozási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak két regényt küldünk elismerésünk jeléül és a ki csak 1 frt 50 krny, negyedévi előfizetési díjat 20 kr osomagozási- és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak a kiadóhivatal egy regényt küld jutalmul.

a »Képes Családi Lapok«

kiadóhivatala

Budapest, Vadász-utca 14. sz. saját házában.